

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-19

Vår referens

Louise Ehrenberg
Utvecklingssamordnare
louise.ehrenberg@malmo.se

Återrapportering Uppdrag budget 2024 - stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och unga

STK-2025-1890

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget 2024 i uppdrag att, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och miljönämnden, genomföra en aktualisering av en kartläggning som gjordes inom ramen för budgetuppdraget ”En mer ändamålsenlig organisation av stadens drogförebyggande arbete” i kommunfullmäktiges budget för 2018.

Föreliggande ärende hanterar inventering av förebyggande insatser kring alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) riktade till barn och unga. Kommunstyrelsen beslutade den 2 april 2025 (§ 140) att, utan eget ställningstagande, remittera ärendet till de facknämnder som ingått i uppdraget.

Efter remissinstansernas differentierade synpunkter i föreliggande ärende samt inriktningen i ärendet om ”Åtgärdsplan för Malmö stads brottsförebyggande arbete” (STK-2025-1872) gör stadskontoret bedömningen att samordningsfunktionen för ANDTS fortsatt bör organiseras på stadskontoret. Strukturen och förutsättningarna har dock ändrats sedan beslutet om samordningsfunktionens styrning och organisation togs 2019. Arbetet med universell prevention och CTC finns inte längre kvar på stadskontoret och därför föreslås att det tidigare beslutet om såväl upplägg, styrning och inriktning upphävs.

Stadskontoret föreslås få fortsatt ansvar för samordningen av frågorna rörande ANDTS i staden. Formerna för ANDTS-funktionens roll på stadskontoret kommer att tas fram under 2026 och återredovisas till kommunstyrelsen senast under det första kvartalet 2027 i ärende STK-2025-1872.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen av uppdraget i kommunfullmäktiges budget för 2024 att stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade till barn och unga.
2. Kommunfullmäktige beslutar att upphäva andra beslutspunkten ”att stadens drogförebyggande organisation utgörs av stadens ledningsgrupp, en lokalt förankrad samverkansgrupp samt en samordnare”, taget av kommunfullmäktige den 19 december 2019 i ärende § 259 Återrapportering Uppdrag budget 2018 - Utreda och föreslå en mer ändamålsenlig organisation av stadens drogförebyggande arbete, (STK-2019-1245).
3. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen alltjämt behåller samordningsansvaret för det drogförebyggande arbetet i staden och att formerna för ANDTS-funktionens roll beslutas av kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260323 Återrapportering Uppdrag budget 2024 - stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade mot barn och u
- Budgetuppdrag 2024 - Information till förvaltningar och bolag
- Återrapportering budgetuppdrag 2024 - Drogförebyggande arbete
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 250523 § 83
- Miljönämnden beslut 250521 § 99
- Remissvar miljönämnden
- Remissvar grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 250526 § 85
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 250619 § 216
- Remissvar arbetsmarknads- och socialnämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-03-23

Kommunstyrelsen 2026-04-01

Kommunfullmäktige 2026-04-23

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
Kulturnämnden
Miljönämnden
Revisorskollegiet
Servicenämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Tekniska nämnden
MKB Fastighets AB
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2024 fick kommunstyrelsen, tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden, miljönämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, i uppdrag att stärka och vidareutveckla Malmö stads drogförebyggande arbete med ett särskilt fokus på samordnade insatser riktade till barn och unga. I planeringskommentaren till budgetuppdraget beskrevs att uppdraget avsåg en aktualisering av en inventering stadskontoret genomförde inom ramen för ett budgetuppdrag 2018, vilket benämndes ”En mer ändamålsenlig organisation av stadens drogförebyggande arbete” (STK-2019-1245). Slutrapporten som presenterades och beslutades av kommunfullmäktige den 19 december 2019 beskriver hur uppdraget har genomförts och föreslår att det drogförebyggande arbetet ska omfatta alkohol, narkotika inklusive läkemedelsmissbruk, dopning, tobak och spelberoende inklusive gaming.

Aktualiserad kartläggning

Inom ramen för uppdraget har en aktualiserad inventering av ANDTS-förebyggande insatser (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) genomförts. Denna kartläggning avgränsades primärt till insatser som kommunen bedriver i egen regi för målgruppen barn och unga till och med 20 års ålder. Uppdragets fokus på förebyggande insatser innebar att behandlings- och stödinsatser vid skadligt bruk och beroende, samt insatser som riktade sig till vuxna som slutmålgrupp, endast berördes översiktligt. Fokus för uppdraget var de nämnder som särskilt pekades ut i budgetuppdraget. Därtill har utredningen även inkluderat insatser som bedrivits av förskolenämnden samt insatser som bedrevs av dåvarande CTC (Communities That Care).

I beredningen av ärendet har avstämning med arbetet kring lokal utveckling samt kommunens brottsförebyggande arbete skett. Resultatet av inventeringen relaterades till

den nationella ANDTS-strategins (Skr. 2021/22:213) långsiktiga mål och prioriterade insatsområden. Strategiperioden för den nationella ANDTS-strategin sträckte sig mellan 2022–2025.

Även om kartläggningen avgränsades till sin omfattning och inte haft ambitionen att redogöra för Malmö stads samlade utbud av insatser inom ANDTS-området kunde konstateras att stadens arbete i hög grad har kopplat an till den nationella ANDTS-strategins prioriterade insatsområden och att det bedrivs ett aktivt arbete med samordnade insatser riktade till barn och unga.

Till återrapporteringen av budgetuppdraget till kommunstyrelsen, som skickades ut på remiss, knöts förslag till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet. Stadskontoret konstaterade då att det saknas en modell för central samordning av det ANDTS-förebyggande arbetet.

Förslaget innebar också att en central samordningsfunktion inte exklusivt skulle inriktas mot barn och unga, utan även beakta andra åldersgrupper av Malmöbor. Stadskontoret pekade också på att en samordnarroll enligt förslaget inte heller uteslutande skulle inriktas mot social prevention utan även inkludera andra aspekter, som till exempel frågor relaterat till tillgänglighetsbegränsning, tillsyn och tillståndsgivning och insatser utifrån stadens arbetsgivarroll.

Stadskontoret argumenterade i detta förslag att arbetsmarknads- och socialnämnden skulle utgöra den logiska hemvisten för en sådan roll, utifrån nämndens befintliga ansvarsområden med bäring på ANDTS-området. Detta då nämndens ansvarsområde handlar om universell prevention av normbrott bland barn, andra preventionsinsatser riktade till riskgrupper och riskindivider (insatser på selektiv respektive indikerad nivå), ansvar för den nya socialtjänstlagen (SFS 2025:400) med ett större förebyggande ansvar, behandlings- och stödinsatser för personer med skadligt bruk och beroende (inklusive insatser riktade till anhöriga) samt ansvar för tillståndsgivning och tillsyn utifrån alkohol- och tobakslagstiftningen.

Återrapporteringen och tillhörande förslag till vidareutveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet sammanställdes i rapporten ”Återrapportering budgetuppdrag 2024 – Drogförebyggande arbete” (STK-2024-185). Kommunstyrelsen beslutade den 2 april 2024 (§ 140) att, utan eget ställningstagande, remittera ärendet till de facknämnder som ingick i budgetuppdraget. Nedan beskrivs vad nämnderna uttryckt i sina yttranden.

Remissinstansernas yttranden

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nämnden ställer sig positiv till ambitionen att skapa en tydligare och mer effektiv

samordning av stadens drogförebyggande arbete, men ställer sig frågande till samordningsfunktionens föreslagna organisatorisk hemvist. I yttrandet pekas på att nämnden redan berörs av merparten av kommunfullmäktiges mål och därutöver också har tre stadsövergripande uppdrag.

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att organisationen för stadens drogförebyggande arbete redan är beslutad av kommunfullmäktige genom beslut i budgetuppdrag "En mer ändamålsenlig organisation av stadens drogförebyggande arbete" (STK-2019-1245) vilket utgick från Malmö stads budget för 2018. Nämnden uttrycker att kommunfullmäktige i samband med slutrapporteringen av nämnda budgetuppdraget den 19 december 2019 (§ 259) fattade beslut om att stadens drogförebyggande organisation utgörs av stadens ledningsgrupp, en lokalt förankrad samverkansgrupp samt en samordnare. Nämnden menar vidare att det i ärendet (STK-2019-1245) uttrycktes att samordnaren för det drogförebyggande arbetet föreslås ha sin hemvist på stadskontorets tidigare analys- och hållbarhetsavdelning.

Nämnden pekar på att återrapporteringen av föreliggande budgetuppdrag uttrycker att stadskontoret är en olämplig placering för en ANDTS-samordnare utifrån att förvaltningen inte ska agera från en överordnad position relaterat till övriga nämnders mandat, men menar att samma problematik i än högre utsträckning gäller arbetsmarknads- och socialnämnden. Nämnden hänvisar till kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder, vilket beskriver kommunstyrelsens samordnade ansvar enligt följande:

Kommunstyrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna och ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsen har också rätt att fatta avgörande beslut när nämnder utifrån sina respektive ansvarsområden och uppgifter är oense i något hänseende.

Arbetsmarknads- och socialnämnden uttrycker ett behov av att kunna fokusera på sitt kärnuppdrag, sett till de stora förändringar som den nya socialtjänstlagens införande har inneburit, samt uppdraget med att förebygga att unga riskerar att hamna i kriminalitet.

Nämnden pekar på att den inom ramen för sitt grunduppdrag ansvarar för att förebygga skadligt bruk genom sociala preventionsinsatser samt ge stöd och behandling till individer i behov av det, vilket man arbetar aktivt med. Vidare menar nämnden att det finns delar av det förebyggande arbetet gällande ANDTS som ligger utanför nämndens uppdrag och ansvarsområde. Sammantaget ser man därför inte att den bästa lösningen för uppdraget vore att byta hemvist till arbetsmarknads- och socialnämnden.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden beslutade den 26 maj 2025 (§ 85) att anta ett reviderat förslag till yttrande.

Nämnden menar att rapporten ger en tydlig och sanningsenlig bild av de verksamheter och samverkansforum som kan sägas ha ett ANDTS-förebyggande uppdrag i någon form. I sitt yttrande berör grundskolenämnden bland annat Trygga barnet, de nystartade skolsociala teamen samt det pågående inrättandet av akutskolor. Nämnden lyfter även fram samverkansforum som SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet), SBUM (Samverkan Barn och Unga i Malmö) och Örat mot marken.

Grundskolenämnden uttrycker också att skolans grunduppdrag i sig kan sägas vara en viktig skyddsfaktor. Arbetssätt och verksamhet som syftar till att öka skolnärvaron, såsom skolpliktsbevakning och Närvaroteamen, menar nämnden därför kan betraktas som ANDTS-förebyggande. I detta sammanhang lyfts även elevhälsans hälsosamtal i förskoleklass, årskurs 4 och årskurs 8 fram som viktiga för att identifiera behov av tidiga insatser kopplat till ANDTS.

Grundskolenämndens reviderade förslag till yttrande uttrycker att nämnden rekommenderar att ordinarie samverkansstrukturer används snarare än att inrätta en ny samordningstjänst och att arbetet bör följas upp av stadskontoret i ordinarie strukturer.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden ställer sig positiv till rapporten och till förslaget om inrättande av en central ANDTS-samordningsfunktion på arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår att förtydliga samordningsfunktionens uppdrag genom att inkludera stöd till förvaltningarnas utvecklingsarbete inom ANDTS.

Vidare lyfter nämnden behov av ett strategiskt stadsövergripande ANDTS-nätverk för stadens förvaltningar och bolag för att främja samarbete och ta vara på resurser och kompetenser effektivt.

Miljönämnden

Miljönämnden ser positivt på den kartläggning som genomförts inom budgetuppdraget och menar att den visar att Malmö stad har ett aktivt arbete med insatser riktade till barn och unga samt att insatserna i hög utsträckning kopplar an till den nationella ANDTS-strategin.

Miljönämnden bedömer att förslaget om en central samordningsfunktion för ANDTS-arbetet skulle stärka arbetet ytterligare och kunna utgöra en viktig funktion för bland annat miljönämndens fortsatta arbete. Nämnden är av inställningen att arbetsmarknads- och socialförvaltningen är den logiska hemvisten för en sådan samordningsfunktion.

Nämnden konstaterar att en prövning av barnets bästa inte har genomförts i rapporteringen och påtalar att en sådan skulle utgöra ett komplement.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret konstaterar att inkomna yttranden från remissförfarandet inte är samstämmiga gällande förslaget att inrätta en ANDTS-samordningsfunktion under arbetsmarknads- och socialnämndens ansvar. Miljönämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiva till förslaget. Grundskolenämnden menar däremot att det inte behövs en renodlad ANDTS-samordningsfunktion utan att arbetet kan ske genom ordinarie samverkanskanaler. Arbetsmarknads- och socialnämnden, som i åiterrapporteringen föreslås fungera som hemvist för en samordningsfunktion, ifrågasätter förslaget och hänvisar till beslut i tidigare budgetuppdrag (STK-2019-1245).

Tidigare styrmodell

Den 19 december 2019 beslutade kommunfullmäktige att stadens drogförebyggande organisation utgörs av stadens ledningsgrupp, en lokalt förankrad samverkansgrupp samt en samordnare. Samordnaren föreslogs ha sin hemvist på stadskontorets analys- och hållbarhetsavdelning (STK-2019-1245). Vid denna tidpunkt ansvarade stadskontoret även för Communities That Care (CTC), som är en styrmodell för universell prevention riktad mot barn och unga, samt till uppdraget tillhörande personalresurser. En av tjänsterna tillhörande CTC-uppdraget finansierades genom medel vilka ursprungligen var kopplade till tjänsten som drogförebyggande samordnare. Vid tillfället fanns ambitioner om att utöka CTC till hela staden, något som beslutades av kommunfullmäktige i samband med att Malmö stads budget för 2021 antogs.

Stadskontoret ser att CTC i praktisk andemening vid denna tid avsåg Malmö stads organisation för drogförebyggande arbete. Vid tidpunkten fungerade även en medarbetare tillhörande CTC-uppdraget som Malmö stads kontaktperson gentemot Länsstyrelsen och andra myndigheter i ANDTS-relaterade frågor utifrån en mindre del av sin tjänst.

Sammanfattande kommentar

Efter remissinstansernas inkomna synpunkter i föreliggande ärende samt inriktningen i ärendet om ”Åtgärdsplan för Malmö stads brottsförebyggande arbete” (STK-2025-1872) gör stadskontoret bedömningen att samordningsfunktionen bör organiseras på stadskontoret. Strukturen och förutsättningarna har dock ändrats sedan beslutet om samordningsfunktionens styrning och organisation togs 2019. Arbetet med universell prevention och CTC finns inte längre kvar på stadskontoret och därför föreslås att det tidigare beslutet om såväl upplägg, styrning och inriktning upphävs.

I enlighet med vad som framgår i ärendet om ”Åtgärdsplan för Malmö stads brottsförebyggande arbete” (§ 121 STK-2025-1872) ser stadskontoret ett behov av att

stärka arbetet mot narkotika och droger och tydligare samordna frågorna rörande ANDTS i staden.

ANDTS-relaterade frågor berör såväl arbetet med universell prevention som det brottsförebyggande arbetet med drogbekämpning och tidiga insatser. Samordningen bör även knyta an till det brottsförebyggande arbetet samt stärka samverkan internt och externt, bland annat med Polismyndigheten, näringslivet och civilsamhället. Detta skulle underlätta ett samlat grepp för att bekämpa droghandel och narkotikamissbruk, samt utveckla samverkan med interna och externa aktörer. Stadskontoret ser ett tydligt behov av att komplettera och förstärka polisens arbete mot narkotika och droger. Därför föreslås stadskontoret alltså ha fortsatt ansvar för samordningen av frågorna rörande ANDTS i staden.

Formerna för ANDTS-funktionens roll på stadskontoret kommer att tas fram under 2026 och återredovisas till kommunstyrelsen senast under det första kvartalet 2027 i ärende STK-2025-1872.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Ana Maria Deliv Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör